

Інформація для батьків

«Як захистити дитину від небезпеки взаємостосунків з незнайомими особами»

Дитина на вулиці: поради батькам

— Від раннього віку дитина повинна знати, що люди бувають різні, тому мати справу можна лише з тим, хто добре відомий. Дуже важливо пояснити, що «незнайомець» — це будь-яка людина, яку дитина не знає. Незнайомець може назвати дитину на ім'я, сказавши, що прийшов за нею на прохання матері або тата. Але на всі пропозиції чужої людини дитина повинна відповідати відмовою та, у разі небезпеки, кричати: «Я вас не знаю!», привертаючи до себе увагу оточуючих.

Щоб не трапилось біди, пам'ятайте!

- Завжди ставтеся до власної дитини з довірою, щоб вона могла розповісти вам про найменші пригоди, що сталися з нею, бо інакше дитина від жаху або сорому може приховати від вас щось справді серйозне.
- Розтлумачте дитині, що вона повинна повідомляти вам про кожен спробу незнайомця завести з нею розмову, запропонувати солодощі, гроші, спільну прогулянку, цікаву гру тощо.
- Поясніть дитині, що завжди слід відмовлятися від того, що їй пропонують, не вести розмови з незнайомою людиною та поспішити відійти від неї.
- Дозвольте дитині порушувати встановлені вами правила та норми поведінки, якщо це потрібно для самозахисту: втікати, голосно кричати, казати незнайомцеві неправду, вириватися, кусатися, кликати на допомогу старших або навіть щосили вдарити нападника.
- Розкажіть дитині, що незнайома людина не повинна торкатися, обіймати та цілувати її, що

дитина має право сказати «ні» будь-якому дорослому, який спричиняє їй біль, лякає чи завдає шкоди.

- Поясніть дитині, що для неї дуже небезпечно йти кудись з незнайомцем, приймати від нього подарунки, сідати в чужу машину, гратися до вулиці, тримати у таємниці будь-яке знайомство з дорослими.
- Довіряючи дитині ключі від квартири, не вішайте їх дитині на шию — краще вшийте у кишеню «блискавку» та ланцюжок для ключа, навчіть дитину не забувати ключ у дверях, не залишати його у поштовій скриньці, не кидати пальто чи куртку будь-де або віддавати його незнайомцеві.
- Попросіть дитину повертатися додому у певний час та за першої вимоги.
- Навчіть дитину користуватися ліфтом і поясніть, що сідати у ліфт разом із незнайомими людьми небезпечно.
- Якщо є змога, супроводжуйте дитину на вулицю та додому, контролюйте шлях дитини у під'їзді та ліфті.

Розмови на ці теми потрібно вести з почуттям міри, доброзичливо та начебто випадково.

Не можна залякувати дитину агресивним оточенням, інакше вона не зможе ризикувати, а це — складова частина її самозахисту. Дитині необхідно пояснити, що якщо вона загубилася чи опинилася у небезпечній ситуації, можна попросити допомоги у міліціонера, пожежного, працівника метро, касира або продавця у великому магазині, адміністратора у музеї, театрі або кінотеатрі.

Розкажіть дитині про особливості уніформи посадових осіб, покажіть, як виглядає міліцейська машина, де знаходиться відділення міліції вашого району. Скажіть, що допомогою міліції та пожежних може скористатися кожен житель міста, незалежно від того, дорослий він чи дитина. Дуже часто хороше виховання заважає дитині у випадку небезпеки діяти рішуче. Тому навчіть дитину на вулиці не довіряти ані жінці, ані підліткам, навіть тим, хто молодший за неї. Не тільки тому, що вони можуть заманити жертву у машину до зловмисників, але й через «дитячий рекет», бійку тощо.

Побачивши незнайомця, який спілкується з вашою дитиною, ви повинні:

- підійти та з'ясувати, у чому справа (як правило, дорослі не підходять до незнайомої дитини, якщо не мають поганих намірів, за винятком випадків, коли дитина загубилася та плаче), а якщо незнайомец пішов, розпитати про нього дитину, інших дітей, сусідів;
 - якщо у вас виникла підозра щодо поганих намірів незнайомця або якщо він намагається сховатися, його слід затримати, покликати на допомогу сусідів, сповістити міліцію про те, що сталося, зазначити його прикмети;
 - посилити контроль за дитиною, тому що спроби чіплятися до неї можуть повторитися;
- зателефонувати до міліції, якщо серед дітей з'явилась підозріла доросла особа;
- за спроби насильства над дитиною слід негайно викликати міліцію та «швидку допомогу», для порушення кримінальної справи проти насильника — написати заяву до прокуратури. Необхідно пам'ятати, що дитина має власну шкалу оцінювання серйозності подій, уявлення про обов'язки та етику.

Спробуйте осмислити це та пам'ятайте, що дитину захищають, насамперед, ваша любов і увага до неї.

Як захистити дитину від нападу злочинця?

— Проаналізувавши інформацію про злочини, опубліковану протягом декількох місяців в одній з відомих українських газет, ми дійшли висновку, що в 90 % випадків ті, хто постраждали, знехтували як мінімум одним з основних захисних принципів. Ось їх перелік.

1. Не втрачати контакту з дітьми.
2. Навчати дітей.
3. Замикати й зачиняти.
4. Бути на виду.
5. Обирати безпечні місця.
6. Перевіряти!
7. Уникати сварок.

Принцип перший: не втрачати контакту з дітьми!

Чим довірливіше спілкування між вами і вашими дітьми, тим менш вірогідно, що вони матимуть справу зі злочинним світом. Слова «мати контакт з дітьми» означають, зокрема, знати, де ваші діти знаходяться в даний момент і куди збираються йти далі. Для цього, можливо, доведеться спершу наглядати за дітьми деякий час, принаймні, поки ви не переконаєтесь, що вони подорослішали настільки, щоб виходити на вулицю самостійно. Інакше ви ризикуєте «загубити слід» вашої дитини.

«Бути в контактi» — означає також відкритий двосторонній зв'язок між вами та дітьми. Важливість цього неможливо переоцінити. Звичайно, діти ніколи не розкажуть всього, але вони повинні бути впевнені, що вам можна довірити свої проблеми за необхідності.

Враховуючи збільшення злочинності в наших містах, слід знати, що відбувається з вашими дітьми поза домівкою, чи не зазнають вони принижень або побоїв. Для досягнення «контакту з дитиною» слід звернути увагу на декілька важливих моментів. *По-перше*, розмовляйте з дітьми про все; просто розмовляйте, навіть про дрібниці, головне — ваше спілкування. *По-друге*, ставтесь до дитячих розповідей шанобливо, не кепкуйте, не перебивайте. І, як би дивно чи «неправильно» звучала розповідь, утримуйтеся від повчань і порад. Можна вимовити щось на зразок: «Ну, я гадаю, може...» Це створить такий рівень довіри до вас, про який ви досі й не мріяли. Ви будете знати значно більше про те, що відбувається з вашими дітьми, а отже, зможете заздалегідь відчутти появу тривожних ознак — наприклад, у випадку, коли дитина ступає на злочинний шлях.

Ніколи не висміюйте почуттів, думок та страхів дитини. Не зраджуйте довірених вам таємниць. Діти дуже вразливі — пригадайте власний дитячий досвід. Ви можете зруйнувати те, що психотерапевти називають «міжособистісним мостом». Дитина або замкнеться в собі, або шукатиме іншого слухача.

Дозвольте дитині мати свою, відмінну від вашої, думку, адже це станеться і без вашого дозволу. Намагайтесь бути такими батьками, яких діти можуть запитати завжди і про все.

«Контакт із дітьми» означає нашу емоційну відкритість перед ними. В ідеалі і ви, і вони повинні вільно передавати всю гаму своїх почуттів та емоцій. Це допоможе дітям навчитись усвідомлювати власні почуття і висловлювати власні думки.

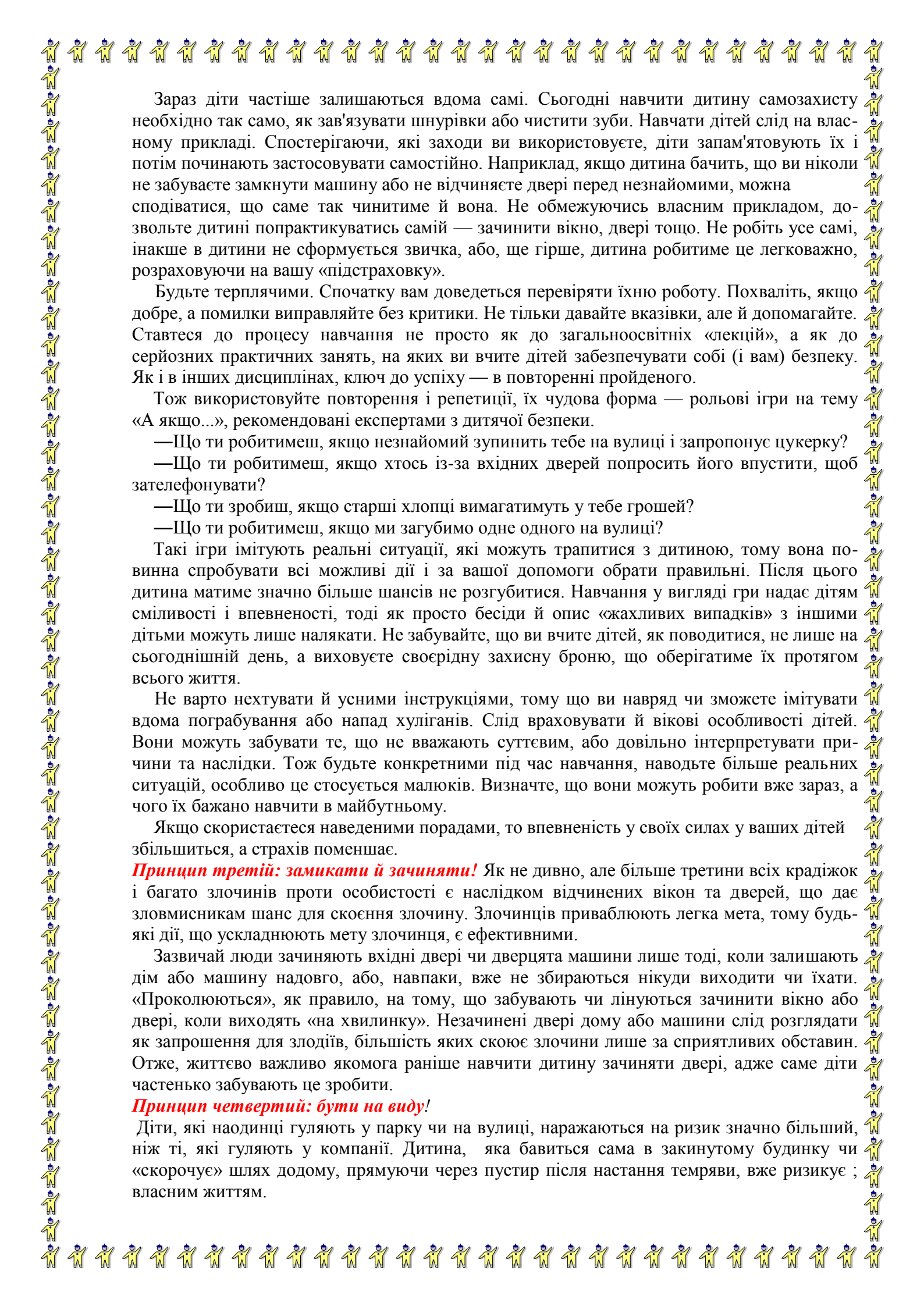
Пам'ятайте також, що в жодному разі не слід обтяжувати дітей своїми життєвими проблемами — фінансовими чи сімейними, труднощами на роботі, якщо діти не в змозі вам допомогти.

Зрозуміло, нереально завжди педантично дотримуватись цих правил, але слід цього прагнути.

Принцип другий: добре навчати дітей!

Батьки не мають можливості постійно перебувати з дітьми. Але те, чого вони навчаться від вас навіть за лічені години, коли ви разом, залишиться з ними назавжди, на все життя.

Часи змінюються. Ще півстоліття тому найціннішим в дитині дорослі вважали слухняність. Останнім часом дедалі більше цінується самостійність і незалежність дитини як наслідок зміни життєвих умов.

Зараз діти частіше залишаються вдома самі. Сьогодні навчити дитину самозахисту необхідно так само, як зав'язувати шнурівки або чистити зуби. Навчати дітей слід на власному прикладі. Спостерігаючи, які заходи ви використовуєте, діти запам'ятовують їх і потім починають застосовувати самостійно. Наприклад, якщо дитина бачить, що ви ніколи не забуваєте замкнути машину або не відчиняєте двері перед незнайомими, можна сподіватися, що саме так чинитиме й вона. Не обмежуючись власним прикладом, дозвольте дитині попрактикуватись самій — зачинити вікно, двері тощо. Не робіть усе самі, інакше в дитини не сформується звичка, або, ще гірше, дитина робитиме це легковажно, розраховуючи на вашу «підстраховку».

Будьте терплячими. Спочатку вам доведеться перевіряти їхню роботу. Похваліть, якщо добре, а помилки виправляйте без критики. Не тільки давайте вказівки, але й допомагайте. Ставтеся до процесу навчання не просто як до загальноосвітніх «лекцій», а як до серйозних практичних занять, на яких ви вчите дітей забезпечувати собі (і вам) безпеку. Як і в інших дисциплінах, ключ до успіху — в повторенні пройденого.

Тож використовуйте повторення і репетиції, їх чудова форма — рольові ігри на тему «А якщо...», рекомендовані експертами з дитячої безпеки.

—Що ти робитимеш, якщо незнайомий зупинить тебе на вулиці і запропонує цукерку?

—Що ти робитимеш, якщо хтось із-за вхідних дверей попросить його впустити, щоб зателефонувати?

—Що ти зробиш, якщо старші хлопці вимагатимуть у тебе грошей?

—Що ти робитимеш, якщо ми загубимо одне одного на вулиці?

Такі ігри імітують реальні ситуації, які можуть трапитися з дитиною, тому вона повинна спробувати всі можливі дії і за вашої допомоги обрати правильні. Після цього дитина матиме значно більше шансів не розгубитися. Навчання у вигляді гри надає дітям сміливості і впевненості, тоді як просто бесіди й опис «жахливих випадків» з іншими дітьми можуть лише налякати. Не забувайте, що ви вчите дітей, як поводитися, не лише на сьогоднішній день, а виховуєте своєрідну захисну броню, що оберігатиме їх протягом всього життя.

Не варто нехтувати й усними інструкціями, тому що ви навряд чи зможете імітувати вдома пограбування або напад хуліганів. Слід враховувати й вікові особливості дітей. Вони можуть забувати те, що не вважають суттєвим, або довільно інтерпретувати причини та наслідки. Тож будьте конкретними під час навчання, наводьте більше реальних ситуацій, особливо це стосується малюків. Визначте, що вони можуть робити вже зараз, а чого їх бажано навчити в майбутньому.

Якщо скористаетесь наведеними порадами, то впевненість у своїх силах у ваших дітей збільшиться, а страхів поменшає.

Принцип третій: замикати й зачиняти! Як не дивно, але більше третини всіх крадіжок і багато злочинів проти особистості є наслідком відчинених вікон та дверей, що дає зловмисникам шанс для скоєння злочину. Злочинців приваблюють легка мета, тому будь-які дії, що ускладнюють мету злочинця, є ефективними.

Зазвичай люди зачиняють вхідні двері чи дверцята машини лише тоді, коли залишають дім або машину надовго, або, навпаки, вже не збираються нікуди виходити чи їхати. «Проколюються», як правило, на тому, що забувають чи лінуються зачинити вікно або двері, коли виходять «на хвилинку». Незачинені двері дому або машини слід розглядати як запрошення для злодіїв, більшість яких скоює злочини лише за сприятливих обставин. Отже, життєво важливо якомога раніше навчити дитину зачиняти двері, адже саме діти частенько забувають це зробити.

Принцип четвертий: бути на виду!

Діти, які наодинці гуляють у парку чи на вулиці, наражаються на ризик значно більший, ніж ті, які гуляють у компанії. Дитина, яка бавиться сама в закинутому будинку чи «скорочує» шлях додому, прямує через пустир після настання темряви, вже ризикує; власним життям.

Практично всі злочинці уникають свідків і, відповідно, людних місць. Цю обставину можна використати як досить ефективний засіб від злочинів, спрямованих проти дітей та підлітків.

Зустрічаючи двох або більше дітей, які гуляють разом, злочинець не чіпає їх, тому що ризик можливих ускладнень для нього значно зростає.

Інколи злочини трапляються навіть у місцях великого скупчення людей. Але і в цих випадках жертва, як правило, перебуває на-самоті та нехтує іншими важливими правилами захисту.

Перебування в людному місці практично запобігає будь-якому злочину. Якщо дитина потрапила в біду або просто злякалася, то найпростіше й найкорисніше для неї — опинитись на виду у людей.

Потурбуйтеся про те, щоб якнайкраще навчити дітей цього засобу захисту, проведіть з ними бесіди, розіграйте кілька рольових ігор і, безумовно, продемонструйте все на власному прикладі.

Принцип п'ятий: обрати безпечні місця!

Вірогідність скоєння злочину проти вас збільшується в певних районах, у певний час і за певних обставин. Тому велике значення має те, де ви мешкаєте і куди ходите зі своїми дітьми. У деяких районах великих міст злочинність може бути в десятки разів вищою за інші райони. У свою чергу, в таких небезпечних місцях рівень злочинності в 5 разів вищий вечорами вихідних днів порівняно з вранішніми годинами буднів.

Уміння відрізнити безпечне місце від небезпечного повинно стати невід'ємною частиною ваших навичок уникання злочинів. Обходити певні місця в певний час «десятою дорогою» і вимагати цього від дітей так само доцільно, як ховатись від негоди.

Якщо ж уникнути «візиту» до небезпечного району неможливо, дотримуйтесь інших правил безпеки — це позбавить вас від зайвого ризику. Наприклад, дитині потрібно відвідати лікаря у «підозрілому» районі. Для цього доцільніше обрати першу половину дня, при цьому обов'язково супроводжувати дитину, а машину припаркувати в людному місці. Реальність нашого сьогодення така, що відносна безпечність певних місць змінюється. Можливо, тепер парк став безпечнішим, а тиха вуличка перетворилась на збіговисько хуліганів та наркоманів. Слід уважно стежити за такими змінами і покладатись у всьому на здоровий глузд.

Принцип шостий: перевіряти!

Про що б не йшлося, але споконвіку перевірка була й залишається «наріжним каменем» розсудливої поведінки. Ця звичка виробилась у людини ще за часи боротьби за виживання в дикій природі. Поспостерігайте за поведінкою котів або птахів: вони щомиті оцінюють та уточнюють обстановку навколо себе, вони завжди насторожі.

Вам теж варто ширше користуватись цією давньою звичкою, чого б справа не стосувалась: нового друга вашої дитини, рекомендації лікаря або поїздки в незнайомі місця.

Перевірка допоможе вам прийняти зважене рішення і не припуститися фатальної помилки. Ми всі мусимо стати в певному розумінні «приватними детективами». Це не дозволить обставинам узяти гору, і ви не піддастесь на сумнівні рекомендації уявного фахівця.

Звичка перевіряти сприяє розвитку гострої спостережливості й так званого «шостого чуття», яке попередить вас про можливу небезпеку. Багато з тих, хто став жертвою злочину, пригадують, що в них виникло відчуття необхідності залишити вечірку або не ходити певною вулицею, але вони не надали цьому значення. Ніхто не може достеменно пояснити «шосте чуття». Однак спеціалісти вважають, що воно постійно присутнє в нашій підсвідомості, успадковане від пращурів, які жили у ворожому, повному небезпек світі. Щоб вижити, необхідно було повсякчас пильнувати, звертаючи увагу на найменші зміни обстановки. Доведено, що тренування допомагає розвинути це чуття. Не переймайтеся, якщо перевірка обов'язково для вас буде обтяжливою. Можливо, досить буде лише довідатись по телефону про школу чи садочок, куди ви віддаєте дитину, або про дискотеку,

куди зібралися ваш син чи донька.

Принцип сьомий: уникати сварок!

Кажуть, що гарне виховання кожної окремої людини згладжує гострі кути в діяльності суспільства в цілому. Безсумнівно, миролюбна, доброзичлива поведінка має таке ж важливе значення для запобігання злочинів, як і звичка зачиняти двері. Суперечності та сварки складають більшу частину всіх конфліктів як серед дітей, так і серед дорослих. Дуже часто злочин провокується самою жертвою.

Як довели розслідування багатьох випадків, витoki скандалів, дрібних крадіжок та проявів жорстокості нерідко полягають у невмінні людей налаштовувати контакт, домовлятися.

Важливо з дитинства вчити малюка нетри-мати зла на оточуючих, бо злочин — від бійки до вбивства — часто підштовхує жадою помсти. Навіть найпростіші переговори можуть зменшити ризик наразитися на насилля.

Існує безліч способів мирно співіснувати з оточуючими, не виглядаючи при цьому набридливим. І було б дуже добре навчити своїх дітей такої поведінки. Крім уникнення злочинів, вони матимуть ще й можливість знайти нових друзів. Адже кожна людина стає кращою, відчуваючи добре ставлення до себе.

Часто розв'язати конфлікт можна вже тим, що не поглиблювати його. Прислухайтеся до поради: «Краще будьте боягузами та йдіть додому».

Діти — і малюки, і підлітки — вкрай непослідовні в своїх симпатіях та прихильностях, тому уроки міжособистісних стосунків допоможуть вам уберегти їх від біди.

Наприклад, спеціалісти з техніки спілкування рекомендують робити зауваження, використовуючи займенник «я», а не «ти». Тобто «я втопився» замість «ти мені набрид». Слід уникати в своїх висловлюваннях прихованих звинувачень і, тим паче, прямих провокацій. Принцип «уникати сварок» означає, що ви спілкуватиметесь з іншими без грубощів, використовуючи всю можливу дипломатію, щоб не викликати в оточуючих злості та бажання помститися.

Важлива деталь — зверніть увагу на мову жестів. Положення тіла, за якого співбесідник бачить ваші руки і може подивитись вам у вічі, розцінюється як ознака дружелюбності. І навпаки, поза, за якої ви всім тілом подаєтесь вперед та ще й зі стиснутими кулаками, може бути сприйнята як загрозна чи провокуюча.

Криміналісти виявили щось подібне до «схильності бути жертвою». Деякі люди неодноразово потрапляють у небезпеку, тоді як з багатьма іншими нічого подібного ніколи не буває.

Корисно також навчати дітей і вміння поставити себе на місце опонента, намагатись зрозуміти його, поглянути на себе збоку. Це допомагає уникати непорозумінь та в стосунках батьків із дітьми. Крім того, йдучи на поступки, ви можете розраховувати чи сподіватись, що наступного разу поступляться й вам.

<https://vseosvita.ua/library/oberezhno-neznajomci-practicnij-material-dla-batkiv-129970.html>